

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 67.228/1
van 11 mei 2020

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van de VLAREME van 28 oktober 2016, wat betreft de derogatie’

Op 10 april 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie, Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van de VLAREME van 28 oktober 2016, wat betreft de derogatie’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 7 mei 2020. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH, Chantal BAMPS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 11 mei 2020.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. De te wijzigen derogatieregeling heeft betrekking op de omzetting van het uitvoeringsbesluit (EU) 2019/1205 van de Commissie van 12 juli 2019 ‘tot verlening van een door België voor het Vlaamse Gewest gevraagde afwijking krachtens Richtlijn 91/676/EEG van de Raad inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen’.

Door die beslissing van de Europese Commissie wordt aan het Vlaamse Gewest een afwijking, zoals voorzien in de Nitraatrichtlijn¹, toegestaan. Deze afwijking, de zogenaamde “derogatie”, laat voor bepaalde teelten een hogere bemesting uit dierlijke mest toe zonder de totale bemestingsnorm te verhogen.

Directe aanleiding voor het ontwerp vormt de door de Europese Commissie op 27 november 2019 aan België gestuurde aanmaningsbrief aangaande inbreuken op de Nitraatrichtlijn. Voor wat het Vlaamse Gewest betreft, wordt in dat schrijven een schending meegedeeld van de derogatievoorwaarden.

Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe de derogatieregeling in overeenstemming te brengen met de Europese voorschriften en dienovereenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2016 ‘houdende uitvoering van het Mestdecreet van 22 december 2006’ (VLAREME) te wijzigen.

Daartoe dient, in het kader van de derogatie, de derogatielandbouwer te verklaren dat hij de voorwaarden van de derogatie zal naleven en worden aan de lijst in artikel 5.1.1 van het VLAREME twee voorwaarden toegevoegd, met name dat de dierlijke bemestingsnorm, in kg N per hectare, op perceelniveau moet worden nageleefd en dat een derogatielandbouwer moet toestaan dat zijn percelen betreden worden voor een bemonstering in het kader van de monitoring van de derogatie (artikel 1 van het ontwerp). Daarnaast wordt in het VLAREME een bepaling toegevoegd aangaande de toegestane hoeveelheid stikstof uit dierlijke mest op alle tot het bedrijf behorende percelen landbouwgrond (artikel 2) en wordt bepaald dat de Mestbank bemonsteringen van bodem en water kan laten uitvoeren en analyseren en dat een derogatielandbouwer moet toestaan dat zijn percelen betreden worden voor een bemonstering in het kader van de monitoring van de derogatie (artikel 3).

¹ Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 ‘inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen’.

3. Voor de ontworpen regeling kan rechtsgrond worden gevonden in artikel 13, § 4, van het decreet van 22 december 2006 ‘houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen’ (hierna: Mestdecreet), waaraan wordt gerefereerd in het eerste lid van de aanhef van het ontwerp.

Voor de in het ontworpen artikel 5.4.3.1, § 6, van het VLAREME, aan de Mestbank² opgedragen taken (artikel 3 van het ontwerp), kan rechtsgrond worden ontleend aan artikel 4, § 3, van het Mestdecreet dat aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid verleent om de Vlaamse Landmaatschappij met bijkomende taken te belasten in het kader van de doelstellingen van het decreet.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. Gelet op hetgeen *sub* 3 in verband met de rechtsgrond is opgemerkt dient in het eerste lid van de aanhef een verwijzing naar artikel 4, § 3, van het Mestdecreet te worden toegevoegd.

Artikel 2

5. Door artikel 2 van het ontwerp wordt aan artikel 5.2.2.2 van het VLAREME, dat enkel betrekking heeft op percelen met grasland, een paragraaf 4 toegevoegd.

Gevraagd of hieruit volgt dat de toegevoegde paragraaf 4 ook enkel betrekking heeft op dergelijke percelen, antwoordde de gemachtigde:

“Wat betreft de eerste vraag is het zo dat met de voorgestelde regeling, een bepaling rond de bemestingspraktijk wordt toegevoegd. Vandaar dat het aangewezen was dit in te voegen in hoofdstuk 5, afdeling 2, onderafdeling 2, ‘Grondbewerking en bemestingspraktijk’, van de VLAREME.

Deze onderafdeling heeft momenteel twee artikelen. Hierbij is het zo dat het ene artikel bepalingen bevat die enkel van toepassing zijn op derogatiepercelen (zijnde percelen waarop een derogatielandbouwer derogatie toepast), en het andere artikel bepalingen bevat die op alle percelen van het bedrijf van een derogatielandbouwer moeten toegepast worden, ongeacht of het een derogatieperceel is of niet.

Meer bepaald is het zo dat het artikel 5.2.2.1 bepalingen bevat die enkel van toepassing zijn op derogatiepercelen.

En het artikel 5.2.2.2 toegepast moet worden op alle percelen die tot het bedrijf behoren. Inhoudelijk is het zo dat de bestaande bepalingen van artikel 5.2.2.2 wel allen betrekking hebben op percelen waarop gras verbouwd wordt.

De nieuw toe te voegen paragraaf 4 moet toegepast worden op alle percelen van een derogatiebedrijf (en dit zowel op grasland als op niet-grasland, zowel op

² De Mestbank is een afdeling van de Vlaamse Landmaatschappij (artikel 3, § 9, 2°, van het Mestdecreet).

derogatiepercelen als op niet-derogatiepercelen). En dus niet enkel op de derogatiepercelen, waardoor een toevoeging aan artikel 5.2.2.1 niet aangewezen was.

Er is gekozen om een vierde paragraaf aan artikel 5.2.2.2 toe te voegen omdat dit artikel ook van toepassing is op alle percelen van het bedrijf (met dien verstande inderdaad dat de bestaande paragrafen onder dat artikel inhoudelijk steeds betrekking hebben op percelen grasland) en omdat de inhoud die nieuw toegevoegd wordt, relatief beperkt is, waardoor een apart artikel niet aangewezen leek. Indien u echter van mening bent dat het voor de duidelijkheid aangewezen is om de voorgestelde tekst van artikel 5.2.2.2, § 4, als een apart artikel 5.2.2.3 in te voegen, kan dit dienovereenkomstig aangepast worden”.

Omwille van de duidelijkheid verdient het aanbeveling, rekening houdende met de opbouw van artikel 5.2.2.2 van het VLAREME, om de ontworpen paragraaf om te vormen tot een afzonderlijk artikel dat in dezelfde onderafdeling dient te worden ingevoegd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME